

Po stopách bratov Milana a Vladimíra Ferkovcov

Horné Považie Žilinského kraja
Frýdecko-Místecko Moravskoslezského kraja

Po stopách Milana a Vladimíra Ferkovcov

Veľké Rovné

- **Múzeum Drotárie** - samostatná expozícia drotárskeho remesla a drotárskeho umenia nachádzajúca sa v zrekonštruovaných priestoroch historickej budovy v centre obce. Expozícia okrem drotárstva približuje aj historické udalosti, prírodné pomery a bežný život obyvateľov obce Veľké Rovné.

- Pamätná tabuľa umiestnená na budove fary pripomína, že v rokoch 1792-1796 tu pôsobil pobočný stánok Slovenského učeného tovaríšťa pod vedením kaplána Jozefa Ševčíka. Spolok združoval 70 členov, a to nielen z okolia, ale aj z Oravy, Liptova a Turca.

Zoznam bibliografických odkazov

FERKO, Vladimír. *Kniha o Slovensku*. Bratislava: Mladé letá. 1990. ISBN 80-06-00103-0.

MAŤOVČÍK, Augustín. *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*. Bratislava: Literárne informačné centrum. 2008. ISBN 978-8089222-48-3.

Milan Ferko a jeho miesto v slovenskej literatúre: Zborník z odborného seminára pri príležitosti 80. výročia narodenia. Žilina: Krajská knižnica v Žiline. 2009. ISBN 978-80-85148-57-2.

Fotografie: Jozef Feiler a archív Krajskej knižnice v Žiline

Vydala Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek-Místek, 2014.

Publikácia vydaná v rámci projektu Potulky - touľky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov, kód projektu SK/FMP/15/024.

Tento mikroprojekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Fondu mikroprojektov spravovaného Trenčianskym samosprávnym krajom. „SPOLOČNE BEZ HRANÍC“

Milan FERKO

básnik,
prozaik, dramatik,
autor literatúry
pre deti a mládež

* 14.12.1929
Veľké Rovné
† 26.11.2010
Bratislava

Milan Ferko sa narodil 14.12.1929 vo Veľkom Rovnom, brat Vladimíra Ferka, otec PhDr. Dragana a akademického sochára Ľubomíra Ferka. Pochádzal z drotárskej rodiny. V roku 1953 absolvoval Právnickú fakultu Univerzity J. A. Komenského v Bratislave a súčasne pracoval ako redaktor denníka Smena. V roku 1955 - 56 pracoval v týždenníku Kultúrny život, v roku 1956 založil a do roku 1960 viedol mesačník Mladá tvorba, v rokoch 1960 - 69 a 1993 - 94 bol šéfredaktorom Slovenských pohľadov. Od roku 1975 do roku 1993 pôsobil ako slobodný umelec, v rokoch 1994 - 98 ako generálny riaditeľ sekcie štátneho jazyka a národného písomníctva na Ministerstve kultúry SR. Zomrel 26.11.2010 v Bratislave. Dňa 2. januára 2011 mu prezident Ivan Gašparovič udelil Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam.

Debutoval dobovo angažovanými veršami. V zbierkach **Odkaz** (1960), **Svet na dlani** (1961) a **Rovnováha** (1963) sa prepracoval k civilnejšiemu výrazu. V básňach pre deti **Na Mars a späť** (1960), **Tajomstvo hračiek** (1963), **Robí robot robotu** (1964), **Džimbabala-bala-bala** (1971) a v prózach pre deti **Dobrodružstvá s kolieskom** (1963), **Kam vtáci na noc odkladajú srdce** (1978) a **Šalabingo** (1997) rozvíjal hravosť, humor a fantáziu. V knihách pre mládež z prostredia Indiánov **Tvoji bratia, Winetou** (1967), pirátov a zbojníkov **Pirátski králi a kráľovskí piráti** (1968), **Pirátske dobrodružstvá** (1970), **Rinaldo Rinaldini** (1971) a **Bohatier v býčej koži** (1981) zobrazil slávnych rojkov a dobrodruhov. Zvlášť úspešná bola jeho rázusovsko-ondrejovská diológia **Keby som mal pušku** (1969) a **Keby som mal dievča** (1974), obe v roku 1972 resp. 1976 sfilmované v réžii Š. Uhra. Premeny Slovenska stvárnil v spoločenských románoch **Svadba bez nevesty** (1979), **Svadba bez ženicha** (1982) a **Otváranie studničiek** (1988). Historické témy spracoval v románe **Krádež svätostefanskej koruny** (1970), v trojväzbovom diele **Svätopluk** (1975), v románoch **Jánošík** (1978), **Medzi ženou a Rimom – Markus Aurélius** (1980), **Matúš Čák Trenčiansky** (1999), v dvojdielnej televíznej inscenácii **Solúnski bratia** (1989 v réžii P. Haspra) a v rozhlasových hrách. Tento sled dopĺňajú **Staré povesti slovenské** (1990), **Nové povesti slovenské** (1994), historická dráma **Pravda Svätoplukova** (r. 1985 v SND ju inscenoval P. Haspra). Širokú škálu autorovho diela dotvárajú rozhlasové hry pre deti, texty piesní a operetné libreto **Plná poľná lásky** (1954, hudba M. Novák, premiéra na bratislavskej NS v réžii F. K. Veselého). Tematickú priebojnosť uplatnil v knižnej publicistike **Paríž a my** (1966), **Prežil som Sibír** (1969), **Veľkomoravské záhady** (1990), **Človek a včely** (2001) a **V zápase o zvrchovanosť** (2004). Zostavil **Deklaráciu zvrchovanosti Slovenskej republiky** (február 1991) a **Jazykový zákon** (1995). Na sklonku života vyšla memoárová knižka **Hľadanie raja** (2010).

Ferkove knihy vyšli preložené do češtiny, maďarčiny, ruštiny, ukrajinčiny, srbciny, slovinčiny a nemčiny. Vyznamenania: bulharský rad Cyrila a Metoda (1969), cena Fraňa Kráľa (1960 a 1963), cena ZPB a Slovenského filmu (1971), ceny Mladých liet, Svetového kongresu Slovákov (2000), Trojruža Bibiany (2000) a iné.

„Pre deti by nemal písať nik, kto si nevie k deťom kvoknúť a hrať sa s nimi.“
(Milan Ferko a jeho miesto v slovenskej literatúre, 2009, s. 48)

Vladimír Ferko sa narodil 10.8.1925 vo Veľkom Rovnom, otec Andreja Ferka a Jeruša Ferka a brat Milana Ferka. Zomrel 24.10.2002 v Bratislave. Pochovaný je v Košútoch. Jeho manželkou bola redaktorka vydavateľstva Mladé letá a prekladateľka z francúzštiny, nemčiny, ruštiny a češtiny Hana Ferková. Absolvoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil v Bratislave ako redaktor Smeny, vedúci publicistického oddelenia redakcie Predvoja, zástupca šéfredaktora Nového slova, reportér Smeny na nedeľu a od roku 1986 v slobodnom povolani.

Debutoval cestopisnými reportážami z Číny **Tajfún je dobrý vektor** (1959), publicistikou **Cesta k jednote mládeže** (1961) a knihou non-fiction pre deti **Veno z praveku** (1962). Postupne sa autorsky profiloval s dielami pre deti a mládež, lepeľom a kozmonautike **Medzi hviezdčkami** (1963), o jaskyniarstve Na dne sveta a o mládežníckom živote **Modrý kaleidoskop** (obe 1964). Ako prozaik sa uviedol dobrodružným chlapčenským príbehom **Červený delfín** (1964). Zaujímavo vyrozprával dejiny kukurice v eseji **Zrnko, otvor sa!** (1964) a dejiny nerastných technológií v diele **Trinášť zlatých kameňov** (1968). V knihe pre deti **Malý zelinkár** (1969) spísal vedomosti o liečivých rastlinách. Vydal knihu poviedok **Konopný križ** (1970), ku kozmonautickej problematike sa vrátil v knihe **Kozmické karavely** (1971). V roku 1975 mu vyšiel výber z umeleckých reportáží **Zlatá nostalgia** a esejistická kniha o drahokamoch **Diamanty**. Neskôr vydal základné diela literatúry faktu – **Kniha o Slovensku a Svetom, moje, svetom** (obe 1978), v ktorých zachytil dve zo svojich životných tém – drotárstvo a Slovensko. Nasledovala esejistická kniha o zlate **Žltý diabol, žltý boh** (1978), poviedky pre deti **Čertovo rebro** (1982) a dejiny drahokamov **Magické kamene** (1985). Pre deti a mládež napísal rozprávky z prírody **Sedmohlások, Slovník na každý deň a Sincový kolotoč** (všetky 1985). V diele **Láska na Slovensku** (1998) stvárnil tretiu veľkú tému – lásku. Nasledovali rozprávky **Tisícásobný dukát** (1989) a umelecké reportáže **Martin na čiernom koni** (1992). K čínskej tematike sa vrátil umeleckým prerozprávaním mytológie **Príbehy dračích cisárov** (spolu s Džu Vei-chuom a Čo Mei-žu, 1993). Román s drotárskou témou **Ako divé husi** (spolu so synom Andrejom, 1994), ktorý sa stal námetom na televízny seriál i hraný film. Osudy slovenského emigranta vyrozprával v novele **Pravda Ruda Pravdika** (1995). Vrcholom jeho tvorby pre deti a mládež je moderná vlastiveda **Slovensko, moja vlasť** (1996). Ako esejista sa naposledy prezentoval knihou **Zákon smotany** (2000), obsahujúcou kritické pohľady na našu nedávnu minulosť i na spoločité etnik v stredoeurópskom priestore.

„Tu sme doma. Pod Kriváňom, pod Kremencom, pod Babou horou i Veľkou Račou, medzi Tisou, Iplom a Dunajom, medzi Bukovskými vrchmi a Malými Karpatmi, Bielymi Karpatmi a Javorníkmi.“

(Ferko, 1990, s. 10)

Vladimír FERKO

prozaik, publicista,
autor literatúry faktu

* 10.8.1925
Veľké Rovné
† 24.10.2002
Bratislava

